

DOMOLJUB

ŠTEV. 2. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI, DNE 9. JANUARJA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Kmetijsko združništvo.

Večkrat smo že poudarjali, kolikoga pomena so za naše kmetско ljudstvo hranilnice in posojilnice. Ob njih se je kmet naučil marsikake varčevanja, dobival je in še dobi posojila po zmerni obrestni meri v svoji domači posojilnici, premnogi, ki so na tem polju sodelovali, so se privadili misli, da morajo kmetje v globoki zaveti skupnosti pomagati drug drugemu. Zato smo klicali in ponavljamo ta klic: Kmetiski denar v domače hranilnice. Tam je varen, tam pride spet kmetu v korist. Toda ne smemo misliti, da je to že vse kmetско združništvo. Na kratko naj opozorimo na veliki pomen in veliko potrebo, da zraste poleg denarnega tudi mogočno produktivno združništvo.

Ali je dovolj, da znamo mnogo pridelati? Gotovo se je pri nas v zadnjih desetletjih izvršilo ogromno delo za povzdigo kmetijstva. In tudi uspehi se ne dajo tajiti. Če bi vstali naši očanci iz grobov, bi pač radovedni ogledovali marsikak kmetijski stroj, ki o njem niso sanjali, občudovali, kako se je dvignila naša živina, kako je narastla mlečna produkcija in koliko več daje zemlja ob tmetnih gnojilih. Kmetijski strokovnjaki se na razne načine trudijo, kako bi kmeta naučili najmodernejšega kmetovanja. Toda, ali je to dovolj? Ali ne slišimo neprestano tožbe, da se kmetiski pridelki ne dajo prodati ali pa da nimajo nobene prave cene? Je že res, da se je naš kmet navadil recimo boljšega življenja in torej več porabi; ostane bridka resnica, da nima kmetiski pridelek cene, ki bi odgovarjala trudu in delu kmetске roke. Znamo pač danes boljše pridelati, ne znamo pa še boljše prodati. Kmetijski strokovnjaki nas uče zboljšanja pridelkov, ne nauče nas pa boljše prodaje.

Ali je mogoče tu najti kak izhod? Kmetje v drugih državah so ga iskali in našli v združništvu. Cesar ne more posameznik, to jih zmore več. Stara pesem o skupnosti in slogi, je tudi to vprašanje rešila v drugih deželah v veliki meri. Velika skladišča nakupnih in prodajnih kmetских zadrug pričajo, koliko se je ponekod storilo na tem polju. K skupnim močmi in z veliko množino pridelkov se da doseči višja cena, da se izvažati tudi na večjo daljavo in da se stopiti v stike naravnost s konsumentom v velikih mestih brez posredovalcev.

Uvidevnost!

Tudi pri nas je bilo že ustanovljenih več zadrug za skupni nakup in skupno prodajo, toda mnoge od njih so kmetje sami sebi uničili. Kako to? Hoteli so zadrugo izkoristiti in imeti hitro velike dobičke. Dobro blago so skušali sami prodati, slabega naj bi zadruga. Zadrugo so smatrali za nekaj tujega, za nekaj, kar je treba oskubiti in oškodovati v svojo zasebno korist. Takih članov seveda marsikaka zadruga ni mogla prenesti in je — propadla. Take žalostne skušnje mnoge splašajo za zmeraj, da ne upajo več na novo ustanovitve.

Če hočemo torej dvigniti kmetско produktivno združništvo in združništvo za skupni nakup in prodajo, je potreba, da ljudje odpro oči in spoznajo svojo resnično korist. Ni dobiček samo to, kar se da naenkrat otipati, dobiček se pokaže še-le po vztrajnem delu. Tudi se ne sme delati samo zase, ampak za bodočnost, za otroke in otrok otroke. Treba je dela tudi za sosede, za druge kmete. Če bo vsem boljše, bo tudi tebi boljše. Treba je medsebojne ljubezni in požrtvovalnosti, treba je jasnega pogleda, kaj je v korist skupnosti, celci.

Ali je mogoče, da naš kmet uvidi to potrebo? Frepričani smo, da uvidi. Mnoge zadruge že danes glasno pričajo s svojim procvitom, da se da med ljudi zanesti to zavednost. Kjer so ljudje zavednejši, kjer več bero, tam tudi kmetско združništvo bolje napreduje. Res se ne da to doseči naenkrat, ampak je treba poučevanja, razlaganja, treba zgledov. Toda vidimo, da sčasoma gre. Hoteli bi le, da bi šlo hitreje. Zato pa morajo na to delo vsi, ki jim je mar napredek kmeta. Predvsem pa kmetje sami. Beseda o samopomoči velja tudi tukaj.

Na novo delo!

Rekli smo, da imamo lepo vrsto kmetских zadrug, ki lepo uspevajo. Imamo mlekarne, ki so v ogromno korist kmetu, imamo živinorejske zadruge, ki morejo pokazati krasne uspehe, imamo dolgo vrsto strojnih zadrug in zadrug za nakup in prodajo kmetских pridelkov. Treba je le, da mrežo našega kmetskega združništva še izpopolnimo z novimi zadrugami tam, kjer so dani pogoji

za uspešno delo. Prvi pogoj pa je, da je nekaj res zavednih kmetov, ki bodo ljubili svojo zadrugo in z njo živeli. Kjer je ta pogoj dan, tam na novo delo. Pojasnila o ustanovitvi dobite pri Zdrudni zvezi v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Kjer pa so kmetijske zadruge že ustanovljene, naj se vsak kmet zaveda, da je v njegovo korist. Naj zadrugo podpira, z njo živi in dela. To je pct samopomoči, ki bo kmetu pomagala pri vnočenju kmetских pridelkov. Radovan Hrastov:

Novice iz Beigrada.

Ministra prosvete ter vojske in mornarice sta predpisala

uredbo o razpustu dosedanjih telovadnih društev.

Ona telovadna društva, ki so stopila v Sokola kraljevine Jugoslavije, so dolžna do 15. januarja 1930 vključno zaključiti vse knjige, ugotoviti stanje blagajne ter sestaviti inventar vse svoje premične in nepremične lastnine, nadalje spise vseh terjatev in vseh obvez z dokazi vred, ki se nanašajo na lastninsko stanje. Vse te stvari bo treba izvršiti — ako ni društvo drugače sklenilo — novodoločenim upravam društev Sokola kraljevine Jugoslavije. Do prevzema dolžnosti po novih upravah bodo stare uprave krajevnih društev delovale naprej pod svojo osebno zakonsko odgovornostjo. Lastnina telovadnih društev, ki ne pristopijo k državnemu Sokolu in so torej ukinjena, pripada svrhi, ki je predvidena v pravih dotičnih društev, ako so namreč društva ob razpustu imela še kakšno premoženje.

Lastnina društev ostane nedotaknjena.

Uradno poročajo: V javnosti se razširjajo govorice, da bodo storjeni ukrepi, s katerimi bo poseženo v lastnino nekih hrvatskih in slovenskih društev. Pri tej priliki so neka društva prodala svojo lastnino pod ceno. Pooblaščenim smo izjaviti, da so te govorice popolnoma neresnične, ker sploh ni obstojal tak namen in tudi ni nikakega povoda za tako postopanje. Te govorice, se zdi, da razširjajo oni, ki bi hoteli na ta način priti do lastnine teh društev. Za to se tem potem opozarja, da so te govorice neresnične in izmišljene.

K A J E N O V E G A

NAROČNIKE najljubljeneje prosimo, da čimprej poravnajo naročnino za l. 1930. po položnicah, ki so jih dobili priložene v prvi številki »Domoljuba«.

d Kralj Aleksander sv. očetu. Ob petdesetletnici mašništva je poslal Nj. Vel. kralj Aleksander posebno brzoglavno čestitko.

d Dr. Korošec, ki je dalj časa bival v Nemčiji, se je vrnil v Belgrad in zopet prevzel svoje ministrsko delo.

d Naše odposlanstvo za Haag. Na meddržavno konferenco v Haag, ki so jo otvorili 6. januarja, je odšlo za našo državo sledeče odposlanstvo: prvi delegat dr. Voja Marinković, minister zunanjih zadev, drugi delegat dr. Ojorgje Gjurič, kraljevski poslanik v Londonu. Izvedenca sta Vladimir Martinac, načelnik ministrstva zunanjih zadev in dr. Radovan Matijašić, ravnatelj urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Tajnika sta Veljko Pešić in Kosta Pavlovič, uradnika ministrstva zunanjih zadev.

d Slovenski misijonarji pozdravljajo. S »svetih« indijskih tal, na katera smo stopili danes, 9. decembra, ob sedmih zjutraj v Bombayu — prestolnici zapadne Indije — se v prvi vrsti spominjamo naše drage slovenske domovine. Po dolgem času smo imeli danes zjutraj zopet srečo, da smo prisostvovali sv. maši in prejeli sv. obhajilo, kjer smo v globoki hvaležnosti priporočali Zveličarju zadeve plemenitih dobrotnikov in prijateljev v domovini. Vsem pošiljamo najiskrenejše pozdrave in obenem želimo blagoslovljen Božič in Novo leto. Presv. Srcu vdani in hvaležni: Stanko Poderžaj, D. J., Ivan Udovč, D. J., France Drobnik, D. J.

d Ljubljanska duhovščina svojemu škofu. Dan pred novim letom se je kot običajno, tudi letos poklonila ljubljanska duhovščina ljubljenu nadpastirju knezoškofu dr. A. B. Jegliču. Novoletne čestitke je izrekel stolni prošt g. prelat Andrej Kalan. Gospod knezoškof se je v daljšem govoru zahvalil za čestitke in priporočal vsem zastopnikom zlasti gorečo molitev, da bi Bog blagoslovil naše delo, naše napore in trpljenje, ki ga tudi v bodoče ne bo manjkalo.

d Zagrebska duhovščina je na novega leta dan pod vodstvom škofa Premuša čestitala zagreškemu nadškofu dr. Bauerju k novemu letu. V svojem odgovoru je g. nadškof zlasti poudarjal potrebo, da je duhovščina vedno v skladu s škofom in ljudstvom. Duhovščini je nadškof polagal na srce, da naj se v svojem delovanju ravna po zgledu sv. očetu.

d V imenu vlade je ob začetku novega leta pozdravil kralja predsednik vlade general Zivković. Nj. Vel. kralj je nato imel daljši nagovor, v katerem se je zahvalil vladi za njeno delo. Na koncu je Nj. Vel. kralj izjavil, da vrača svoje kraljevske čestitke svoji kraljevski vladi in vsemu jugoslovanskemu narodu z željami, da bi premilostljivi Bog

v novem letu naklonil dragemu narodu vse dobro, srečo in blagostanje.

d Slovenska je dobila prvo nagrado poštne hranilnice. Poštna hranilnica je lani razpisala 51 nagrad za najboljše sestavke o vprašanju »Zakaj in kako naj varčujemo?« Sestavke so izgotovile učence in učenci četrtega tečaja učiteljskih šol. Prva nagrada je bila prisojena na predlog šolskih ravnateljev in posebne komisije v prosvetnem ministru učiteljskinci Erni Cesnik v Mariboru v znesku 500 Din.

d Radičeva hčerka obsojena. Ta dni se je vršilo v Zagrebu več obravnav proti pristašem bivše Radičeve stranke, ker so se pregrešili proti zakonu. Radičeva hčerka je bila pogojno obsojena na dva meseca zapore, bivši poslanec Predavec je dobil eno leto ječe, Radičeva vdova je bila oproščena.

d Radl delovanja proti koristim države so bili na ukaz državnega sodišča za zaščito države prepeljeni v soboto 4. januarja z brzovlakom iz zaporov sodišča v Zagrebu v zapore državnega sodišča za zaščito države v Belgradu sledeči osumljeni: Cvetko Hadžija, Ivan Bernardić, Ivan Prpić, Ivan Strlak, Ljubomir Kremzir, Martin Franekić, Anton Stefanac, Pavel Margetić, Jakob Jelašić in dr. Vladimir Maček. Očita se jim, da so v zvezi z nameranim napadom na vlak, v katerem so se vozili hrvatski odposlanci, ki so se šli pokloniti Nj. Vel. kralju v Belgrad.

d 100 tisoč dinarjev je darovala mestna občina Sušak za spomenik kralja Petra v Zagrebu.

d 30 milijonov kilogramov tobaka želi nakupiti v Jugoslaviji neki angleški bančni zavod.

d Izvoz grozdja. Preteklo jesen so samo na postaji Smederevo naložili en milijon kilogramov grozdja v vrednosti 4 milijonen 300 tisoč dinarjev. Grozdje je šlo največ v Avstrijo, na Češkoslovaško, v Nemčijo in na Poljsko.

d Za ustanovitev rudarske in gozdarske visoke šole se poteguje Sarajevo.

d Zaslužnemu županu priznanje. V nedeljo dne 5. januarja se je vršila v Mostah pri Ljubljani slavnostna občinska seja, pri kateri so izročili diplomu častnega občanstva vzor-županu gosp. Josipu Oražmu. Castitamo!

d Stara pesem ali zakaj se Zagrebčani jeze. Ministrstvo za finance je odobrilo sklep zagrebske občine, da se zniža trošarina na vino od 1.50 Din na 1 Din na liter. Na likerje in žganje je znižana trošarina na 10 Din na hektolitersko stopnjo, dotim je znašala dosedaj 9 Din na liter za ono žganje, ki se izdeluje v Zagrebu in 15 Din, na ono, ki prihaja od drugod. Trošarine na petrolej, ki je dosedaj znašala 2.50 Din na 100 kg, sedaj ne bo več. Povišana pa je trošarina na mineralne vode in brezalkoholne pijače. Za malo steklenico mineralne vode je povišana trošarina od 5 na 20 par, za veliko steklenico pa od 10 na 30 par. Trgovci pa so cene povišali še bolj. Podražili so malo steklenico za 50 par, veliko pa 1.50 Din. Na brezalkoholne

pijače bo znašala trošarina 25 par za steklenico, brez ozira na velikost. Zagrebčani se jeze, ker se še ni pojavil gostilničar, ki bi radi znižane trošarine pocenil vino, pač pa so vsi podražili brezalkoholne pijače.

d Katoliška akcija. Katolici, zavajamo se, da je ena poglavitnih naših verskih dolžnosti: dolžnost do katoliškega tiska. Papeži in škofje ne nehajo tega poudarjati. Ne samo, da imamo sami samo katoliške liste v družini, temveč v duhu katoliške akcije moramo skrbeti, da pridejo tudi v druge hiše. Katoliško mišljenje v vse družine, v celo javnost. To pa absolutno ne gre brez katoliškega tiska.

d Zmešnjava nad zmešnjavo nastane v naši upravi, če se položnica, s katero se poravnava naročnina, napačno napiše. Dosedanji naročniki naj redno napišejo na srednji del položnice natančno isti naslov, na katerega prejemajo »Domoljuba«. Naročniki pa, ki želijo naslov kakorkoli spremeniti, naj pa na zadnji strani položnice nalepijo znamko za 50 par ter napišejo, da so prejeli dosedaj list n. pr. na naslov: Janez Debeljak, Ravno št. 5, p. Jelše, od sedaj naprej pa da naj se pošilja list na naslov: France Debeljak, Ravno št. 5, p. Jelše. Kdor dela drugače, povzroča upravi pogostokrat par ur brezuspešnega iskanja in končno še sebi neprijetnosti, ker ne dobiva lista v redu. Kdor pa položnico pravilno izpolni, je njegova zadeva rešena v nekaj sekundah.

d V Hotiču je zaspal v Gospodu dne 5. januarja tamošnji župnik gospod Franc Pavšič. Naj počiva v miru in Bog mu bodi plačnik!

d V Dravljah pri Ljubljani je umrl na Novega leta dan župnik v pokoju in zlato mašnik gosp. Jožef Laznik. Naj v miru počiva!

d Na Savi pri Jesenicah je preminul g. Jožef Krašovec, vpokojeni tovarniški predelavec. Bil je dolgo let predsednik katol. delav. prosv. društva. Blag mu spomin!

d V Mariboru je umrl 70 letni posestnik g. Josip Golc, oče urednika »Slovenskega gospodarja«. Naj v miru počiva! Preostalih pa naše sožalje!

d V ptujski bolnici je umrl g. Franc Lužar, kaplan pri Sv. Trojici v Hlozoh. N. v m. p.!

d Električni tok je ubil delavca 20 letnega pekovega pomočnika Antona Stampfla v Mostah pri Ljubljani.

d Korpulentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef« grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napore. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Ker je iz peči padla dimodvajalna cev. V Gračanic pri Tuzli se je v stanovanju bivšega narodnega poslanca dr. Tupanjanina pripetila težka nesreča. V drugem nadstropju sta spali dve deklici, nečakinja dr. Tupanjanina. Služkinja je najprej zakurila peč in odšla v prvo nadstropje. Ko se je čez nekaj časa vrnila, je bila otroška soba polna dima. Ena deklica je bila že mrtva, druga pa je

umrla, še predno je prišel zdravnik. Preiskava je ugotovila, da je iz peči padla cev, tako da dim ni mogel v dimnik, tamveč le v sobo, kjer je zadušil oba otroka.

d Zadeva g. župnika Dolenca iz Trebelnega. »Jutro« in »Domovina« sta koncem novembra prinesla nčico o g. župniku Janu Dolencu iz Trebelnega ter namigavala na njegovo prisego pred okrajnim sodiščem v Mokronogu in pravdni zadevi zoper Jožeta Pleskovića. Pleskovič je celo ovadil g. župnika Dolenca radi krivega pričevanja. Državno tožilstvo v Novem mestu je uvedlo poizvedbe. Zaslišanih je bilo več prič. Postopanje proti g. župniku Dolencu pa je bilo ustavljeno, ker se je izkazalo, da ga ne zadene nikakr krivda. Radovedni smo, če bosta »Jutro« in »Domovina« popravila krivico, ki sta jo napravila g. župniku Dolencu.

d Stekel pes ga je ugriznil. V Pasterurjev zavod v Osijeku so pripeljali pred dnevi 9 letnega Ilijo Vuksanovića iz Slavonskega Samca. Malega Ilijo je ugriznil stekel pes. Ker je bil prepozno izročen v zavod, je bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna in je otrok umrl v strašnih mukah. Dva njegova brata sta bila pridržana v zavodu, ker ju je Ilija ugriznil.

d Moznar se je razletel. V mali vasič Skocijanu pri Dobu so fantje praznovali s streljanjem iz moznarja odhod starega in prihoda novega leta. Streljali so zvečer ob 6. Kmeti fantje pa seveda niso znali prav ravnanja s smodnikom. Posledice so bile grozne: moznar se je razletel, trije fantje pa so obležali na tleh z razmetanimi obrazy. Ponekrečni fantje so 17 letni Valentin Capuder in njegov brat 16 letni Jože Capuder, oba stanujoča v Skocijanu št. 11, ter njun 23 letni sosed Anton Merkužić, stanujoč v Skocijanu št. 12. Ves tri so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

d Naenkrat je bil hlev v plamenih. V noči pred novim letom se je pripetila pri Pinteričevih v Crncih (Slov. krajina) nesreča, ki bi skoraj postala usodna za sosede. Doma so bili samo otroci. Zvečer so se podali s svečljiko v hlev. Biti so morali zelo neprevidni, kakaj svetiljka se je naenkrat prevrnila in v trenutku je bil hlev v plamenih. Otroci so bežali ven in so začeli na ves glas kričati, kakor so od vseh strani privreli ljudje skupaj. Ko so zagledali dim, ki se je valil iz hleva, so se lotili gašenja. Z vztrajnim delom se jim

Poravnajte naročnino!

je posrečilo ogenj omejiti. Škoda je precej velika in sicer tem bolj, ker živine ni bilo mogoče rešiti.

d Ostra kazen za vinjenega šoferja. Svetislav Ivkovič, belgrajski šofer, je ob priliki sokolskega izleta v Cupriji v vinjenem stanju vozil neki tuj avto z brzino 80—100 km, pri čemer je vsled svoje neprevidnosti povzročil 16 letnega dečka Milana Stojnića, ki je vsled zadobljenih poškodb umrl. Sodišče je Ivkovića obsodilo na 1 leto ječe, razen tega na 5000 Din, ki jih mora dati Milanovemu očetu, 3000 Din za spomenik in 3000 Din za ostale stroške.

d Ko je šla iskat nevesto svojemu sinu. Kakor poročajo iz Negotina, je te dni prekorajčila skupina desetih Bolgarov jugoslovansko-bolgarsko mejo blizu vasi Šipikov. Finančni stražniki so jih takoj opazili in so pričeli nanje streljati, ker se niso hoteli ustaviti temveč so hoteli pobegniti. Dva moška, od katerih eden je bil ranjen, so finančni stražniki ujeli, med tem ko je bil eden beguncev ustrelen. Ujetnika sta povedala, da sta prišla s svojimi tovariši preko meje, da bi ugrabila hčer kmeta Todorja Kifovića iz vasi Šipikov za sina kmeta Ilije Despotova iz bolgarske vasi Grozdovca. V mrtvцу so finančni stražniki spoznali ženo Despotova, ki se je sama udeležila ctničarskega pohoda za svojega sina. Naše oblasti so o tem tragičnem dogodku obvestile bolgarske mejne straže.

d Vol se je obesil. Bilo je takole: Posetnik v Lomu nad Trzičem ima nizek hlev. Ob steni je vdelana v strop precej velika luknja. Zival je bila najbrž precej lačna in je začela gledati, kje bi se dobilo kaj za lačni želodec. Vol se je vzpel s prednjima nogama po steni in vtaknil glavo v luknjo. Skozi to luknjo navadno mečejo seno živali v jasli. Ker je imel pa precej velike roge, ni mogel potegniti glave nazaj. Pctem mu je pa na steni spodrsnilo — in vol je obvisel. Ko je čez nekaj časa prišel gospodar in videl obesnega vola, ga je skušal rešiti. Ker ga pa ni mogel rešiti, mu je znel žagati roge. Ko mu je odžagal prvi rog, je bila žival še živa. Ko je pa odžagal drugi rog, je bila pa že mrtva.

d Sam si je vzel življenje bivši poslanec bivše radikalne stranke Todor Stojanović v svoji hiši v Čačaku.

Radio.

* Vsak delavnik: 12.30 Reproduciranja glasbe. 13.30 Časovna napoved, borza, reproduc. glasbe. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 22 Časovna napoved in poročila.

Cetrtrek, 9. jan.: 18.30 Gozdovi sveta in njihovi proizvodi. 19.30 Srbohrvaščina. 19.30 Prenos ljubljanske opere. 22 Koncert radio orkestra. 23 Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 10. jan.: 18.30 O liberalizmu kot gospodarskem sistemu. 19.30 Gospodinjska ura: Slovenska žena nositeljica naše kulture. 19.30 Italijanstina. 20.30 Fleišmanov večer: Uvodno besedo besedo govori dr. Kozina. Pevske točke izvajajo Kozinov kvartet. 21 Koncert radio orkestra. 22 Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 11. jan.: 18.30 Esperanto. 19.30 Nemščina. 19.30 Delavska ura. 20.30 Pevski kvartet »Glasbene matice«. 21.30 Koncert radio orkestra. 23 Napoved programa za naslednji dan.

Nedelja, 12. jan.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.30 Versko predavanje. 10.30 Kmetijsko predavanje: O pridelovanju lanu. 11.30 Dopoldanski koncert. 15.00 O pomenu kmetijskega stanu za Slovenijo. 15.30 Prenos lutkovnega gledališča »Gasperček«. 16.30 Reproduciranja glasbe. 16.30 Koncert citraškega kluba »Vesna«. 20.30 Prenos iz Prage: Simfonični koncert. 22 Časovna napoved in poročila. Jazzband. 23 Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 13. jan.: 18.30 Francoščina. 19.30 Zdravstvena ura. 19.30 Anglaščina. 20.30 Čajkovski večer — izvajajo radio orkester. 22 Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 14. jan.: 18.30 Reklama kot veda — predavanje. 19.30 Predavanje o morju. 19.30 Ruščina. 20.30 Schiller: Don Carlos — drama. 22.15 Sprehod po Evropi. 23 Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 15. jan.: 18.30. Otroški kotiček. 19.30 Podobe slovenske literarne zgodovine — recitacija. 19.30 Francoščina. 20.30 Kvartet pozavn. 21.30 Koncert radio orkestra. 22 Napoved programa za naslednji dan.

NAZNANILA.

Črnuče. Prosvetno društvo vprizori v nedeljo 12. januarja ob 3 popoldne v društvenem domu dramo »Materinsko srce«.

n Slovenjgradec. V nedeljo dne 12. t. m. se bo vršilo ob pol 11 v dvorani okrajne hranilnice velevalno kmetijsko-gospodarsko posvetovanje, koga namen je poživeti predvsem delovanje tukajšnje kmetijske podružnice. Znano je, da je Kmetijska družba v smislu novega tistvarnega zakona povsem preustrojena ter je postala njena gospodarska važnost za našega kmeta izredno dalekosežnega značaja. Kmetovalci, ne zamudite prilike, ko se kuje naša gospodarska usoda, posebno usoda obmejnih krajev, ter se udeležite obenem enega sestanka, na katerem bo lahko vsakdo povedal svoje gospodarsko mnenje in želje!

n Vsem čebelarjem in prijateljem čebelarstva ter raznim knjižnicam priporočamo, da si naroče strokovni list »Slovenski čebelar«, ki prinaša važne čebelarke sestavke in razprave. Če hočemo umno gojiti naše čebele, potem ne smemo biti brez strokovnega čtiva. Tudi vodstva knjižnic prosimo, da si naroče naš list in s tem pomagajo propagirati za naše prekorsno čebelarstvo. List izhaja mesečno. Velja letno 40 Din. Naroča se pri tajništvu čebelarkega društva v Ljubljani.

n Tečaj za mizarske luženje na Bledu. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v prvi polovici februarja 1930 na Bledu tečaj za mizarsko luženje. Tečaj bo trajal tri dni. Poučevalo se bo luženje raznovrstnega mehkega in trdega lesa, pri čemer se bodo uporabljala najnovejša lužila po najmodernejših receptih. Udeleženci bodo dobili tudi navodila glede nabave lužil in pregled receptov za njih sestavo. V tečaj se sprejmejo predvsem mojstri, po razpoložljivosti prostora pa tudi pomočniki z daljše prakso. Prijave s točnim naslovom prijavitelca je poslati najkasneje do 20. januarja 1930 neposredno Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Podrobna pojasnila dode prijavljeni neposredno.

n Uradni dnevni komisarija za agrarne operacije v Mariboru, ki so doslej vršili vsak prvi četrtek v prostorih mariborskega oblasnega odbora, se bodo po odredbi komisije za agrarne operacije v Ljubljani vršili odslej vsako prvo soboto v mesecu in če je ta dan praznik, prihodnjo soboto

Rešite se revmatičnih bolečin!

Ako želite, da bodo izginile bolečine v mišicah in sklepkih, tedaj vzemite takoj Sloan-ov Liniment (mast). Zadoštuje že, da se le malo namaže. Mast gre takoj v kožo, hladi pri vnetju, odstranjuje kožni srbež, ključenje in bolečine.

Na tisoče ljudi je na ta način odpravilo svojo revmo.

Rabite Sloan-ovo mast proti revmatizmu, išijas, bolečinam v križu, proti boleznim v bokih, bolečinam distorzije in kontuzije ter proti vsem boleznim mišic.

Generalno zastopstvo MIŠKOVIĆ & COMP.

Beograd - Sarajevska 70

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah

Sloan-ov Liniment

odstranjuje bolečine!

PO DOMOVINI

PO SVETU

Zalostne in vesele vesti.

(Šmartno pri Litiji.)

Pokopali smo mlado ženo in vzorno mater Ano Povše. Zapuška tri otroke. Udeležba ljudstva, zastopstvo društev z zastavami priča, kako je bila priljubljena. Bila je poštovna delavica v naših društvih. Bog ji bodi plačnik! — Na občenem zboru Okrajne kmetijske zveze 15. dec. se je zbralo lepo število mož, ki so z zanimanjem sledili govoru g. urednika Kremžarja. Kmetije oklenite se svoje stanovske organizacije! — Velik vtis je naredila na poslušalce 29. dec. resna drama »Žrtve ljubezni«. — Prosvetno društvo prireja vsak petek zvečer ob sedmih predavanja za moške člane. Porabite zlosti v tem zimskem času to priliko! — Od 12. do 29. se vrši v Društvenem domu higienska razstava. Vrčila se bodo predavanja, na ogled bo nebroj slik, modelov bo tudi kino, vse to v utrditev in ohranitev zdravja. Odprto vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6. Vstop prost. Nihče naj ne zamudi te lepe prilike, ki se mu ne bo moglo nuditi nikdar v življenju. Vabljeni in dobrodošli tudi iz okoliških far.

Za katoliški tisk.

(Dobova ob Solti.)

Pri nas ni tako, kakor je v drugih večjih ali manjših farah. Po navadi je v fari en župnik in tudi en župan. V naši fari pa je 7 županov, torej sede mobtni. Vsi bliznjice Zagreba tudi različno orijentirano ljudstvo. Kje je pravzaprav Dobova, ne vemo, menda ravno samo hiše okoli farne cerkve. Zato je že skrajni čas, da se fara Dobova spremeni tudi v eno obično Dobovo, ki bo štela 2300 duš. Poleg vsega dobrega in slabega pa preglejmo, kaj se stori v naši fari za katoliški tisk. Vseh časopisov je v naši fari dovolj, tudi katoliških, precej pa je tudi šund-romana, ki izbaja iz Zagreba. Proti temu se vodi že dolga borba, a mladina se slabše tiska vednoraje oklepa kakor dobrega. Da pa storimo korak naprej za naš tisk, je dolžnost vsakega Domoljubovega naročnika in brava, da pridobi vsak še vsaj enega, če ne dva nova naročnika Domoljuba. Razširjajte tudi druge katoliške časopise. Ob nedeljah se prodaja sejalj v Dobovi po desetih marcih tudi »Slovenec« pred cerkvijo. Segajte in agitirajte prijatelji Domoljuba po njem. Poglejte za 3 Din imate precej zanimivega čtiva in poleg tega vsako nedeljo krasno prilogo »Ilustrirani Slovenec«, ki ga hranite in ga koncem leta lahko daste vezati v knjigo, ki vam bo vedno v razvedrilo in zabavo. Skušali bomo priobčiti zanimive slike iz naše fare tudi v »Ilustriranega Slovenca« in v »Novice v sliki«, prilogi Domoljuba, tako da ne bomo zaostajali za drugimi. Dalje je naša sveta dolžnost, da razširimo in ne samo podvojimo, ampak potrojimo število članov Mohorjeve družbe. Sramotno nizko je število Mohorjanov v naši fari. Vsaka hiša, vsaka družina mora imeti Mohorjeve knjige. Bilanca preteklega leta je slaba. Zato sku-

od 10 do 13 v prostorih okrajnega načelnika Maribor, levi breg. Prvi uradni dan bo dne 4. januarja 1930.

n Tečaj o knjigovodstvu in kalkulaciji za koncesionirane stavbne obrte. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi štiriindesetletni tečaj o knjigovodstvu in kalkulaciji za koncesionirane stavbne obrte (stavbenike, zidarstvo in tesarske mojstre, izvenšči kamnoseke in vojakarje). Tečaj se bo vršil v Ljubljani v drugi polovici januarja, odnosno v februarju 1930 in sicer v popoldanskim in večernih urah po tri dni v tednu. Razen knjigovodstva in kalkulacije, specijelno v stavbni stroki se bo v okviru tega tečaja priredilo še predavanje, ki naj v teku par predavalnih ur seznani stavbne obrtnike tudi z glavnimi obrtnimi in davčnimi predpisi, predpisi o sklepanju pogodb ter o zavarovanju in zaščiti delavcev. Prijave za udeležbo s točnim naslovom prijavljenca je poslati najkasneje do 20. januarja 1930 neposredno Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Sprejmemo se v tečaj po razpoložljivosti prostora poleg stavbnih obrtnikov tudi pomočniki, ki so dovršili najmanj štiri leta prakse. Podrobnejše obvestilo glede začetka tečaja, glede učilnice itd., bode zbornica poslala prijavljenim neposredno.

šajmo zboljšati v tekočem letu. Vzemimo to na dnevni red vsi naročniki Domoljubi in ti naročite vsem katoliškim možem, ženam, fantom in dekletam, dekletam posebno v Marijini družbi, da razvijejo agitacijo za katoliški tisk, da pridobite obilo novih naročnikov Domoljuba, ki je najbolj razširjen tednik v Sloveniji, da pridno segate in podpirate prodajo najboljšega slovenskega dnevnika »Slovenec«, da sestavite mogočno armado Mohorjanov. Ne glejte in ne poslušajte pikrih in nesanih opazk nasprotnikov katoliškega tiska in nasprotnikov vere in cerkve.

Časopisje pri nas.

(Št. Peter pri Novem mestu.)

Dasi se baš v času okrog Novega leta mnogo piše o časopisju in o naročanju dobrih listov, vsem mislim, da ne bo odveč, če se v naši župniji zve javnost, kakšni smo v tem oziru. »Domoljub« ima še dokaj čisto število naročnikov. V preteklem letu je imel redno dopise iz našega kraja in če se število naročnikov pomnoži, bo dopisnik skrbel za redna poročila tudi med novicami. Kar se pa tiče dnevnika »Slovenec«, smo pa že tako na melem, da je naravnost žalostno. Imamo precej bogatih hiš v župniji, zganite se. Če bo vsaj deset naročnikov, bo imel »Slovenec« redne dopise tudi od nas. Saj se po številu dobrih listov presoja omika in dandanes tudi že vernost dotičnega kraja. Torej ne bodimo zadnji! Nabožnih listov imamo tudi precej. — Zadnji je dopisnik hvalil dekleta, kako si pridno izposojajo knjige in jih stavi fantom za zgled. Naj povem, da si tudi fantje knjige pridno izposojajo in še to, da so fantje naročili 16 »Mladost«, dekleta pa le 7 »Vigredic«. Torej dekleta, le pridne bodite...! — Koncem januarja priredi »Prosvetno društvo« igro »Domene«. Pa pridite pogledat!

Kinopredstava.

(Slovenjgradec.)

V tukajšnjem kinu Rdečega križa se bo predvajal prihodno nedeljo dne 12. januarja film »Svetovlaski dnevi Orlovstva v Pragi«. Film se bo predvajal ob pol desetih popoldne in ob štirih popoldne. Pojasnjeval bo film eden izmed udeležencev izleta v Prago. Po potrebi se bo film predvajal tudi ob pol dveh popoldne. Predvajanje bo trajalo dve uri in se vrši tak čas, da se ga z ozrom na prihod in odhod z vlakom lahko udeleži bližnja in daljša okolica.

Življenje in smrt.

(Mošnje—Brežje.)

V letu 1929. je duhovnik tu rekel osemnajstkrat: »Krstim te,« in bilo nas je 18 kristjanov več. Šestindvajsetkrat je dejal: »Vzemi zemlja,« in je vzela. Imela je dobiček, a mi zgubo. »Zvečjem vaj,« je rekel 256 krat, in pozvana se nista v nobenem slučaju branila; tako je postalo 256 dvojic na novo zvezanih.

Umrli je mož...

(Studenc pri Krškem.)

Dne 29. decembra je umrl nagle smrti tukajšnji ugledni posestnik, dolgoletni občinski odbornik, cerkveni ključar in član krajevnega šolskega odbora g. Janez Lipar. Mož poštenjak, kremenitega značaja, je bil splošno znan, priljubljen in velik dobrotnik revežev. Pogreba se je udeležilo mnogo občinstva, med njim občinski odbor z županom na čelu in Izobraževalno društvo s 60 člani. Cerkevni pevski zbor mu je zapel v slovo dve žalostinki, na kar se je v iskrenih besedah poslovil od pokojnika g. Franc Stojar, trgovec na Studencu. Vsemogočni plača blagemu pokojniku vsa njegova dela. Rodbin globoko sožalje. — Fera.

Poročiti se želi

mlad krojač z gospodično, ki bi imela malo posestvo za 2 govedi. Fant negmadeževane preteklosti, v najlepši mladosti, želi znanja z gospodično v starosti od 22 do 32 let. Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, naj se pošljejo upravi »Domoljuba« pod šifro »Mlad fant«.

Katoliška cerkev.

s Razno. V zadnjih desetih mesecih je dospelo v Rim 439 romarskih vlakov, od teh 295 iz Italije. — Dosedanji papežev državni tajnik kardinal Gaspari je vsled starosti odstopil. Na njegovo mesto pride nedavno imenovani kardinal Pacelli. Ta je bil 11 let nuncij v Nemčiji, najprej v Münchenu, kjer je vodil dela za konkordat in je bil leta 1924. z Bavarsko tudi sklenjen. Nato je bil za nuncija v Berlinu in tudi tu se mu je posrečilo, da je Prusija sklenila sporazum s sveto stolico. — Na običajni letni konferenci katoliških ameriških škofov je bilo letos: 40 škofov, dva nadškofa in dva kardinala. — Papež je podaljšal praznovanje svojega mašniškega jubileja do konca junija 1930.

Italija.

s Svoboda v najbolj kulturni državi. V smislu zakona od 9. maja 1929 bo davek na tuje napise ali na napise, ki vsebujejo kakšno tujko, od 1. januarja 1930 dalje ne več štirikrat, temveč petkrat večji kakor davek na druge napise. Davek mora znašati najmanj 150 lir (prej 100). Tržaška občina poziva obrtnike, da pred 1. januarjem odstranijo tuje napise in o tem obvestijo mestni davčni urad.

s Razno. Na božični dan je pogorela na Trentinskem vsa vas Sv. Jurij. — Italijanska trgovska banka bo posodila Madjarom 300 milijonov dinarjev po nizki obrestni meri. — S kraljevskim odlokom je dovoljena goriški pokrajini posebna zastava. — V Gornji Bramči je umrl 67 letni Franc Čehovin. — V Sv. Tomažu pri Ajdovščini je preminul dolgoletni župan g. Franc Bratina. — V Idriji so pokopali 85-letnega jetniškega paznika v p. Ignacija Ravniharja. — Oljke bodo smeli sekati od slej samo z oblastnim dovoljenjem. — Goriški župan Jurij Bombič je dal po 750 Din šestindvajseterim družinskim očetom, ki že imajo po 4 otroke, pa so v zadnjih mesecih še enega dobili. (V Sloveniji pa marsikdo ravno številčne družine preganja.) — Te dni je bil razpisan natečaj za dijake zadnjega gimnazijskega razreda, ki naj spišejo nalogo »Poljedelski nauki Virgila in kmetijska politika fašizma«. Nalogo je dal vladni načelnik Mussolini. Solar, ki jo bo najboljši spisal, dobi v plačilo prosto vožnjo po Italiji. — V Ricmanjih je preminul 29 letni Mirko Berdon. — V Nabrežini je umrl 75 letni posestnik Kolar Anton. — Na Razdrtem je odšla na drugi svet 57 letna soproga veleposestnika Simončiča. — Pri posestniku Matevžu Rovtarju v Štomažu je vse pogorelo, rešili so si le golo življenje. — V Postojni je umrl 2. januarja tamošnji kaplan g. Božidar Goljevšek, star komaj 26 let. Naj v miru počiva!

Nemčija.

s V znamenja sprave. Za božične praznike je dospelo v Berlin močno odposlanstvo francoskih katoliških političnih

osebnosti. Francoze je vodil Franc Marsal, bivši ministrski predsednik in ugleden mož v finančnih krogih. Namen francoskega obiska v Nemčiji je bil ustvariti pristržne vezi med vodilnimi katoliškimi možmi obeh držav. Ti osebni stiki bodo gotovo podprli tisto medsebojno nezaupanje, ki ga sicer ustvarjajo francoski in nemški narodnjakarski krogi.

Rusija.

s Proti križu. Sovjetska Rusija se pod pritiskom boljševikov pripravlja na novo borbo proti veri. Osrednji odbor komunistične sovjetske stranke je sprejel predlog, naj se en cel mesec posveti najostrejši propagandi proti veri. Sklenili so zabraniti zidanje novih cerkva in templjev. Za božič so zaprli vse cerkve. Kot odgovor na to novo gonjo se je začelo na Angleškem v krogih konservativne stranke gibanje za »križarsko vojno proti boljševikom«. Namen novodobnih križarjev je, naj se moskovska vlada z mednarodnimi političnimi sredstvi prisili, da spoštuje svobodo verskega prepričanja. Svoboda vere in Cerkve se ne omejuje samo z zapiranjem hramov božjih, temveč tudi na druge, manj jasne in očividne načine. Angleške konservativce čaka v tem pogledu še mnogo dela, pa ne le v Rusiji.

s Novi načrti brezbožnikov. Sedaj so začeli ruski boljševiki tudi boj proti cerkvenim zvonovom. Pravijo, da pritrkavanje zvonov daje povod protirevolucionarnim uporom proti odredbam sovjetskih oblasti. Zvonovi, da delujejo sovražno delavskemu razredu, ko njihovo zvenenje že navsezgodaj moti delavčevo spanje itd. Boljševiki so izračunali, da bi pridobili, ako zasežejo cerkvene zvonove v Rusiji, 330.000 ton rude v vrednosti 30 milijonov rubljev. — Boljševiki pozabljajo, da je bila usoda Avstrije in Nemčije na bojnem polju kaj kmalu zapečatena, ko so morali zvonovi iz cerkvenih stolpov.

s Kakšen bo boljševiški koledar. Odbor državne gospodarske komisije, ki ima preiskati razne predloge o spremembi koledarja, je pregledal več kot sto načrtov in prišel do zaključka, da je najbolje, če se prilagodi gregorijanski koledar sedanjim sovjetskim razmeram. Koledar naj bi se preuredil takole: Koledarsko leto se prične z oktobersko revolucijo (ko so

Vse
zahtevajo le

RADION

boljševiki zavladali Rusiji) in bi se koledarsko leto pričelo 1. novembra. Čas od 1. novembra 1929 do 1. novembra 1930 bi bilo leto trinajst (po revoluciji), ista doba v letu 1930/31 leto štirinajst itd. Leto bi imelo še nadalje 365, odnosno 366 dni, in sicer 360 delovnih dni in 5 revolucijskih praznikov. Na teh »praznikih« bi počivalo prav vse delo, brez ozira na druge dneve miru, ki jih ima ruski delavec sedaj vsak peti dan. Delovno leto se bo delilo v štiri četrtletja po 90 dni, vsako četrtletje v tri mesece, vsak mesec v 30 dni. Mesec februar dobi dva nova dneva, ki se vzameta januarju in marcu. Revolucijski prazniki padejo na 31. dan v mesecu. Število mesecev ostane neizpremenjeno, prav tako tudi imena mesecev. Vsak mesec se deli v trikrat po deset dni ali v 6 tednov po 5 dni.

Avstrija.

s Zgodovinsko leto 1929. Bivši angleški zunanji minister Lloyd George je priobčil za božič v dunajskem dnevniku »Neue Freie Presse« uvodnik, v katerem navaja sledeče važne politične dogodke preteklega leta: Umik zveznih čet iz nemškega Porenja, pristop Amerike k mednarodnemu razsodišču, začetek gibanja za Zvezne države Evrope, spravo med Cerkvijo in Italijo, mirovno politiko Nemčije tudi po smrti Stresemanna in ameriško-angleško prizadevanje za razorožitev.

Anglija.

s Strašen požar med otroško predstavo. V škotskem industrijskem mestu Paisley je bila popoldne kino-predstava za otroke, med katero je nastal ogenj. Ko so otroci opazili, da šviga plamen iz kinematografske shrambe, je nastala strašna zmeda. V par minutah so plameni zajeli ves kino. Mnogo otrok se je zadušilo in mnogo jih je bilo pohojenih, ki so v obupu iskali izhode. Doslej je ugotovljenih 59 smrtnih žrtev.

Španija.

s General Primo de Rivera. Uradna cenzura je pričela dovoljevati svobodnejšo pisavo časopisja in tako so izšle v španskih listih razne kritike sedanjega generalskega režima. Zelo značilen članek za presojo položaja o španski notranji politiki je objavil katoliški list »El Debate«, ki v

glavnem pravi: »Dokler je bila diktatura nujna in potrebna, je moral ostati Primo de Rivera (sedanji predsednik vlade) na čelu vlade. Ni pa Primo de Rivera mož, ki bi bil pripraven za pogajanja. Ima sicer celo vrsto dobrih lastnosti, na drugi strani pa ni prezeტი velikih vrzeli v njegovem političnem pojmovanju. Njegove odredbe se bolj odlikujejo po odkritosrčnosti, ko po uvidevnosti. General Primo de Rivera se moti, če misli, da ne more odstopiti, dokler ni izvedel spremembe ustave ali dokler ni organiziral novo politično stranko. Vse kaže, da ni to njegovo poslanstvo. Dal Bog, da bi Primo de Rivera še to razumel.«

Francija.

36 milijard za obrambo domovine. V teku leta 1930 bodo zgradili Francozi eno 10 tisočtonsko križarko, 6 torpedolovcev in 7 podmornic. Za teh 14 novih ladij hočejo potrošiti 1324 milijonov frankov. Francoski parlament je nadalje dovolil 3.300 milijonov za utrdbе na nemško-francoski meji in za brambo proti zrakoplovom. Za slučaj novega spopada z Nemčijo, delajo Francozi sedaj utrdbе v gozdovih, na gorskih vrhovih, ob rekah, in zidajo tudi jezove, da bi pred prodirajočimi Nemci postavili deželo pod vodo. Celokupni stroški za vojaške namene Francije pa znašajo letos več kot 36 milijard dinarjev.

Amerika.

s Učitelji spadajo v delovni razred. Sodnik W. E. Carroll v Butte Mont. je v neki sodnijski razpravi odločil, da se izraz »delavec« ne nanaša samo na tiste, ki opravljajo telesna dela, ampak tudi na tiste, ki delajo z umom in se s tem preživljajo. Do te razprave je prišlo, ko je neki učitelj vložil tožbo za plačo, in sicer na podlagi državnega zakona o zaščiti plač delavcev. — To je prvi podobni sodnijski odlok v državi Montani, in najbrž tudi v Združenih državah Amerike.

Drobne novice.

Poslanec Lopez je ustrelil bivšega ministra Filho in parlamentu v Braziliji.

25.000 brezposelnih je dospelo v dveh tednih v Avstrijo.

Ali ste že naročili?

Glasnik

presv. Srca Jezusovega

glasilo pobožnosti Srca Jezusovega, Apostolstva molitve, Srcu Jezusovemu posvečenih družin, Apostolstva mož in fantov, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Indiji. Posebno pozornost posvečuje notranjemu življenju. Vsako številko krasi mnogo lepih slik. List je pisan za vse stanove. Januarska številka ima še umetniško prilogo in koledar. Naroča se pri Upravi »Glasnika«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. Celoletna naročnina samo 15 Din (7 lir, 3 šil., pol dol.). — Vsaka Srcu Jezusovemu posvečena družina imej Glasnik!

Družinska pratika

za leto

1930

se dohva po
vsod za ceno

Din 5-

**Najcenejši
ljudski
koledar**

886 šol z madjarskim učnim jezikom je na Čehoslovaškem.

Ob alžirsko-atrški obali se je ponekrečila francoska križarka »Edgar Quinet«. Moštvo so rešili.

30 milijonov mark je poveril angleški finančnik Francis Lorang. So ga že ujeli v Parizu.

Hipno zblazneli mesar Jakob na Češkem je na izprehodu do smrti pobil ženo in svoje tri otroke.

Cičerin se je vrnil iz Nemčije v Moskvo.

Na Japonskem smeje plesati samo polnoletni mladeniči in mladenke.

Ostavko je podala egiptovska vlada. Nahas paša je že sestavil novo.

Pri ameriškem Los Angelesu sta trčili v zraku dve letali in padli v morje. 10 oseb ubitih.

114.251 čebelarjev z 632.325 panji čebel je v Italiji.

Do 15. leta bodo hodili v ljudsko šolo otroci poslej na Angliškem.

Od 15.423 občin na Češkem ima 5697 električno razsvetljavo.

Albanski kralj Zogu je obolel na zastrupljenju po nikotinu.

8.603.922 prebivalcev ima Ogrska. 78 ti-soč več kot leta 1927.

V Tomsu v Sibiriji je že 51 stopinj mraza.

Haaška konferenca.

V Haagu na Nizozemskem so se 2. januarja zbrali zastopniki raznih držav, da se posvetujejo o končni ureditvi raznih vprašanj, ki so v tesni zvezi tudi s svetovnim mirom.

V Haagu so sedaj odposlanci držav, ki so na sestanku vabili, to so Anglija, Belgija, Francija, Italija, Japonska in Nemčija ter zastopniki držav, ki so bile na konferenco v svrhu raznih vprašanj povabljene, to so Jugoslavija, Čehoslovaška, Poljska, Rumunija, Grška in Portugalska.

Prvi trd oreh, ki ga ima premleti haaška konferenca, je takozvani nemško-ameriški dogovor, po katerem bo Nemčija plačevala Ameriki svoje vojne obveznosti naravnost in ne preko takozvane reparacijske banke, kakor so sklenile druge velesile. Vendar upajo diplomati pri tožadnih sedanjih pogajanjih na uspeh, ki bo zajamčil sodelovanje ameriškega zasebnega kapitala pri reparacijski banki.

Drugi trd oreh je takozvani Youngov načrt, to je načrt koliko in v katerem času ima plačati Nemčija drugim državam vojne odškodnine. Ker so »Youngovim načrtom« zeto prizadete zlasti države Male antante ter Grška in Poljska, se te nič kaj preveč ne zavzemajo za podpis omenjenega načrta in bo treba od velesil precejšnje popustljivosti in dokaj pristiska, da bodo Youngov načrt podpisale vse prizadete države, ker sicer ne more stopiti v veljavo.

Tretji trd oreh je ta, da se Bolgarija in zlasti Madžarska branita plačati določeno jima vojno odškodnino. Bolgarijo so v zadnjem času menda že nekaj pregovorili, dočim Madžarska trdovratno vztraja pri svojem odporu, ker čuti, da ima zlasti pri Italiji zaslobo.

Nazadnje pa tudi Francija Nemčiji še vedno prav ne zaupa. Francija dvomi, da bo

Nemčija res vse to tekom let plačala, kar obljublja in z letva za to gotovo jamstvo.

Prvi dnevi haaške konference so ptekali največ v važnih osebnih medsebojnih razgovorih. Do odločitev še ni prišlo. Večina diplomatov menja, da pojde vse po sreči. Bog daj!

Malo pokramlja mo.

6. Na zatožni klopi.

Ta bo pa huda!

Ampak ni drugače. Tudi to moramo prenesti.

Poslušajte, ljudje božji!

»Veliko zlo je res pijančevanje. A da bi bilo pa to poglaviti greh pokvarjenosti, pa ni resnica. Mnogo jih je, ki niso pijanci, ki ne bero slabih časopisov, ki bero le »Domoljuba« ali »Slovenca«, pa so vendar pokvarjeni.«

Ne misli, dragi prijatelj, da smo bili jezni, ko smo brali to obdolžitev. Ne, ne. Malo namuznili smo se, to je bilo vse.

Ko bi bili hudobni, bi povedali da je mel celo Jezus Kristus med dvanajsterim enega, ki mu je bilo ime Juda Iskariot. In ta mož je bil zelo zelo pokvarjen. Ali bomo zato obsojali Kristusa.

In vemo za mnogo družin, ki imajo dobre otroke, oče in mati izvrstna, eden med otroci — lahko tudi dva — je pa docela pokvarjen. Ali bomo zato obsojali starše?

Pomislimo malo na čase, ki so minuli, na svetovno vojsko. Takrat so se vračali iz bojev moške in fantje, ki so prišli v detiko z drugoverci, z mohamedani, s protestanti, z Indijci... In koliko jih je takrat imelo predsodek: »Druge vere so boljše kot katoliška?« Koliko, pravim! Videli so namreč, kako se nekateri vestno drže svoje krive vere, medtem ko mnogi katoličani ne živijo po pravilih in navodilih svoje vere. »Vera peša«, tožijo ljudje, v resnici bi pa morali reči: »Verniki pešajo«. Ali ne? Vera ni kriva, če se je katoličani ne drže, pač pa pade krivda na vernike, če verske nauke zanemarjajo.

Brezprimerno za preprečevanje in za odpravljanje prehlajenja, nahoda, grlobola, vnetja krljja, akutnih in kroničnih katarjev, hripe, influence, nahuhe zasoplosti itd. Poizkusite vsaj eno škatljico pravih razkužilnih

pastilj

„Valda“

da se uverite o njihovi čudoviti učinkovitosti. Toda pazite in zahtevajte jih v vseh lekarnah in drogerijah samo v škatljicah z napisom

„Valda“

Prijatelj! Takih ljudi, ki bi brali samo »Slovenca« in »Domoljuba«, bo na svetu precej malo. In če bi tudi bili, vedi, da »Slovenec« in »Domoljub« še nista iznašla zdravila prsti splošni pokvarjenosti. Toda povej mi, kje ta dva lista učita ljudi moriti, tuje blago krasti, kje priporočata spolno razbrzdanost, kje oskranjevanje nedelj in praznikov! Pojdi povsod, kjer se ljudje pokore za svoje pregrehe, v bolnice in v ječe, pa tudi v zasebne hiše, pa poslušaj, kaj bodo ljudje povedali. Izmed sto jih boš dobil najmanj 80, ki jih je tjakaj pripravila nezmernost, tistih, ki sta jih naša dva lista pripravila, bo pa komaj da procent.

Če bi imel le eden naših listov patent zoper nepokvarjenost sveta, potem bi zaslužil najmanj trikratno zlato kolajno in pa da bi se vsi ljudje vsega sveta nanj naročili.

Tako pa...

Pretrgano zagrinjalo

I.

Božič!... Božič!...

Iz bretonskih zvonikov, iz zvonikov vsega sveta je veselo donelo preko mest in dežele.

Božič!... Božič!...

To je sladka noč rojstva Gospodovega.

Ta večer otroci ne mislijo ra spanje ob običajni uri. V skrbeh in upanju čakajo, ker vedo, da pride danes Otrok iz jasic dol na zemljo in jim prinese daril.

V vseh hišah se gode skrivnostne stvari. Starši šepetajo med seboj; molčijo pa, če jih poslušajo otroci...

Sveta noč je... in zvonovi sejejo veselje po vsem svetu...

Krist se je rodil.

In vendar je to noč divjala nevihta. Naravne moči ne vedo, da mora biti ta noč noč miru...

Veter je divje tulil in od obrežja sem se je čulo, kako je nevidno morje butalo ob skalovje. Morje, veter, težka, gosta ploha, škrtanje golih dreves, ki so se upogibala kot strahotni okostnjaki — vsi ti glasovi so oživil ali noč s prav peklenskim divjanjem.

Toda bretonski zvonovi niso odjenjali, oznanjali so svojo veselo in mirno pesem v črno noč.

Božič je... Kljub viharju mora zemlja vedeti, da je Devica rodila danes Dete, da prinese svetu upanje in veselje.

Marsikateri otrok stiska svoj nosek na šipo okna in je slabe volje, zakaj v povestih, ki so jih čitali v šoli, stoji zapisano, da na božični večer vedno sneži; pota in drevesa, vse je belo; na podobah so naslikani beli sneženi možje... tisti večer pa je bil večer viharen, enak drugim... Ali pride Božič?

Zaman so skušale matere deco pomiriti. Brežštevilo sveče so gorele po cerkvah in razsvetljevale kipe svetnikov, tako da bi človek mislil, da je prišel v nebeški sijaj, ko je vstopil.

Ne en Bretonec ne bi hotel manjkati pri polnočnici. Kaj zato, če divja vihar! Nasprotno, treba je, da pride čim več ljudi skupaj, da molijo za one, ki so na morju.

Bele peče se blešče v razsvetljeni cerkvi, iz zvonika pa doné zvonovi... Počasí odhaja pobožna množica skozi na stečaj odprta vrata. Z njo ubahajo na prosto zadnji akordi mogočno donečih orgel.

Veliki dežniki se odpirajo, pod vsakega gre cela rodbina. Ljudje stopajo po mla-kah, se borijo z divjimi sunki vetra in hitijo, kar je le mogoče, proti toplemu domu, kjer jih čaka polnočni obed.¹

Vzdolž poti se odpirajo hišna vrata, svetli prameni luči padejo za nekaj trenutkov v temno noč, potem se pa vrata spet zapro in spet je tema kot v rogu. Ena gruča ljudi izginja za drugo in majhno mesto Pen-March postane samotno, samo nekaj kmetov hiti po cesti naprej.

Naročite »Slovenca« na ogled! Naslov: Ljubljana, Jugoslo- vanska tiskarna.

V daljavi se sveti luč, toda kmetija je še daleč. Da se pride do nje, je treba iti preko vsega mesta in nato kreniti proč od državne ceste po ozkih stezah.

Mali Janik bi rad bil čim prej doma in zato koraka hitreje ter pušča vso rodbino za seboj.

Faš hiti mimo zadnje mestne hiše. Skozi razsvetljeno okno vidi krasno drevo, polno gorečih svečk in zlatega nakita. Božič je tu!

Janik globoko vzdihne. Preden je šel

¹ Francoski običaj je, da se po polnočnici pripravi dober in obilen obed.

z doma, je postavil pred ognjišče svoje nove coklje²; večje so kot oné sester in Jezušček jih je gotovo napolnil, da ga nagradi za dolgi mesec, ko je bil priden.

Minula ga je potrpežljivost. Obrne se. Njegova mlada teta Jela koraka poleg Ivana, svojega zaročenca. Le težko drži ravno dežnik, ki ga stresa veter. Njen črni plašč vihra po zraku, tako da je kot ogromen ne-topir.

Janik počaka teto, jo prime za roko ter jo skuša hitreje vleči naprej, brez ozira na silno ploho, ki mu udarja na rdeča lica, ki so vsa trda od mraza.

»Hitro teta, hitro!...«

Uboga Jela se jezi in ugovarja:

»Le počakaj, hudobnež, ničesar ne bo v tvojih cokljah, če me boš tako vlekel, da se premoči moja peča!«

Janik ne posluša teh groženj: sedaj je prepozno, Božič je tu! Še bolj močno vleče teto za roko.

»Moj Bog, pusti me no! Šibo boš našel prislono v coklje, veliko šibol!«

Janik pa ne spusti njene roke. Misli si: »Morda prihodnje leto, toda do takrat bo to že pozabljeno... danes zvečer pa gotovo ne.«

Dekle in njen zaročenec hitro stopata naprej. Ne govorita nič, srečna sta, da smeta korakati drug poleg drugega. Mislita na dom, kjer ju čaka topla soba in vesela večerja.

Oče nosi za njima triletno Ivanko. Čeprav je že pozno, vendar ne spi. Na širokih

² V Bretaniji namreč prinaša Jezušček otrokom darila v coklje, ki mu jih v ta namen nastavijo pred ognjišče.

in toplih prsih prijetno počiva in misli na krasne jaslice, ki jih je videla v cerkvi, okrašene s svečami in zelenjem. Čudno se ji zdi, kako velike korake dela oče.

Za njima stopata pod tretjim dežnikom Marjetica, dekletce desetih let in Marija, najstarejša v rodbini, koje zaročenec je na morju.

Vsi pospešijo korake, ko zapazijo v daljavi razsvetljena okna domače hiše.

Doma že čakajo na njih vrnitev. V ognjišču gore velika polena, največja vsega leta, ki so jih shranili za Božič... Svetal in vesel plamen jih liže, les poka in prasketa in prijeten duh po gozdu se razprostira po hiši.

»Bogoljub« najlepši slovenski nabožni list s slikami v ba- krotisku. Naslov: Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Na raznju se peče tolsta gos, v ponvi pa krvave klobase, podobne črnim spavajočim kačam. V loncu, ki je obešen nad ognjem, mrmra juha, kot bi predla mačka.

Poleg ognjišča sedi stari oče in čita iz molitvenika. Prestar je, da bi mogel v takšni noči na prosto, toda oblekel je svoje nedeljsko oblačilo, da spodobno počasti Onega, ki se je rodil.

Miza je pripravljena. Janezova žena se ponovno prepriča, da ničesar ne manjka za pojedino. Z zadovoljnostjo duha prijetni vonj juhe, krvavic, gosi in kadečega se jabolčnika.

Po temni cesti se bliža družina. Pes,

1 RAZNO

Aeroplan tekmuje železnici. Aeroplan kot prometno sredstvo v Združenih državah se zmeraj bolj širi. Cena za prevoz v aeroplanu je približno leta kot najvišja železniška cena kar seveda bistveno pripomore k uporabi aeroplana. Dober dokaz za to je zračna proga iz Los Angeles v Phoenix in Tucson. Šele pred 11 meseci so vpe-ljali to 800 km dolgo progo, pa spada že med najvažnejše v Zd. državah. Že v prvih treh mesecih se je priglasilo toliko potnikov, da so mogli znižati ceno na izmero železniške cene. Razdalja od Los Angeles v Phoenix znaša 620 km; aeroplan prevozi v 12 urah, železnica pa v 14 urah, cena za tja in nazaj je pa v obeh slučajih ista, 54 dolarjev. Promet bodo sorišo ugodnih dosežanj, uspehov razširili na vse strani. V republiki Colombia (v Južni Ameriki) je pa aeroplan ponekod sploh edino prometno sredstvo.

Lorenski učitelj

Roman.

Povest se godi v Loreni, francoski pokrajini ob Renu, ki so jo leta 1870. vzeli Nemci Francozom, po svetovni vojni pa so jo morali zopet vrniti. V Loreni ljudstvo alcer govori nemško, bilo pa je vedno francoskega duha. Obenem je globoko verno. V Loreni dela mnogo naših ljudi po rudnikih in tovarnah. — Glavne osebe v romanu so učitelj Jakob Baltus, njegova duševno bolna žena Marija, hči Orana, ter oba Jakobova brata: posestnik Leon in duhovnik Gerard Baltus, vsi po jeziku Nemci, a po mišljenju vneti Francozi kot skoro vsi Alžabani in Lorenci že od nekdaj, tudi od leta 1870. do 1918., ko so bili pod nemško oblastjo.

V onem delu lorenske dežele, kjer nemški govorijo, stoji tik meje ob gozdnem parobku velika kmetija. Glavno pročelje ji gleda proti Franciji. Ker stoji na holmu, se odtod jako daleč vidijo pokrajine, za katere so se toliko vojskovali. In če gremo proti vzhodu samo kakih tri sto metrov nazaj — mimo sadovnjakov, visokega drevja, praprotišč in po nekod tudi krompirišč — pridemo v šumo, ki leži ob reki Sarii.

Tej skupini poslopij pravijo Hornja, kjer ista družina najmanj že štiri rodove — kdo ve za ostale? — orje globoko zemljo po ravninah, kosi po senožetih in pobočjih in pobira raztreseno sadje, ki ga gozdovi branijo mrzlih vzhodnih vetrov. Hornja? Ime je dobila v tistih časih, ko so v Loreni, kjer so prebivali Galci in gospodovali Rimljani, govorili la-

tinski: horreum, žitnica. In koliko je Hornj v njeni okolici! Samo v ozemlju mesta Metza najmanj sedemkrat naletimo na tako ime. Najbližja sosednja kmetija, ki se pa odtod ne vidi, ker je vmes višavje, dolina in zopet višavje, se imenuje Paleževina. Na prvi pogled je Hornj nekoliko podobna. Stoji na mestu neznane, za zmeraj opuščene kmetije, ki je pogojala leta 1635., ko so Švedi v številnih trlo-pah pustošili po Loreni. Hornja stoji na trdnem gričku in čuva pokrajino. Cesta iz Karlinga v Sarlui se vije ob meji in gre za no in nekoliko nad njo; tukaj se cepijo gozdne črte in vodijo v Nemčijo.

Hornja stoji na samotni. Trdna je in obljudena. Škoda, da je njen gospodar brez otrok. V rodovitni Loreni ima na posestvu Baltusov to ime samo on, ki so mu kot najstarejšemu sinu izročili kmetijo in je še jako mlad postal gospodar. Žena, dvajsetletna krasotica, mu je na porodu z otrokom vred umrla. Druge ženske bi se mu bile rade prikubile in ker je bil bogat, so precej dolgo govorili, da se znova oženi zdaj s to, zdaj z ono. Marsikatera bi bila rada gospodinja na Hornji, on pa ni maral.

Zdaj se je postaral. Vso svetovno vojno je prebil na svoji Hornji, kjer je z negodnimi, ali različno po-habljenimi ljudmi, ki jih niso marali v nemško armado, tako delal, kakor bi mu bilo trideset let, a mu jih bo pravkar šestdeset. Največ mu je pomagala Glosinda, stara, tiha in vdana ženska z jas-nimi očmi, a vedno otožna kakor toliko Lorenci, ki so preživele obe vojni in jih niti zmaga ni mogla utolažiti.

Na veliki četrtek, dne 17. aprila leta 1924., ga vidimo v veliki sobi na domu. Proti večeru je prišel domov bolj zgodaj ko po navadi. Bilo je še nekoliko dne in se je še precej videlo delati na polju. Na

ki leži pod mizo, jo je že začul, miga z ropom, vstane, hiti k vratom in veselo laja. Slednjič so tu.

Mati odpre vrata in tu se vsuše glasna, razposajena, a vsa premočena družina v kuhinjo. Pes divje laja in skače od veselja. Ženske otresajo težke, premočene plašče. Nečimerno si popravljajo Jela bele trakove svoje peče, ki k sreči ni skoraj nič premočena.

Najbolj srečni izmed vseh so pa otroci. Janik stoji nepremičen od začudenja pred lesenim konjem na kolesih in trobento. Gotovo je bil to prinesel arhangel v srebrnem oklepu. Mala Ivanka pa si stiska na prsi smehljajočo se punčko. Marjetica se za svojo ne briga dosti, vse bolj ji ugaja ogrlica iz barvanih biserov.

Stari oče je odložil na kolena sveto knjigo in opazuje veselje mladine, ki je postala vprav razposajena. V mislih se stave sprašuje, da-li bodo prihodnje leto njegove oči še gledale otroke. Zato jih sedaj odpre na široko, da tem bolje vidi nedolžno srečo. Tudi on je srečen...

Janez obeša pred ognjem premočena oblačila. Nenadoma se obrne in pogleda svojo ženo:

»Nekdo je potrkal...«

»Misliš? Nikogar ne pričakujemo... Že zdavnaj je polnoč proč in pri takšnem vremenu...«

Janez jo prekine:

»Poslušaj!«

Hitri udarci zadevajo vrata. Vsa družina se obrne.

Tu se začuje proseče kričanje, da jih kar zagradi groza:

»Na pomoč! na pomoč!«

Miroljubna družina se strese od strahu... Kaj je mogoče, da tudi v tej blaženi noči ljudje trpijo? Nihče si ne upa ganiti se, vsi se obotavljajo, odriniti težki zapah.

Jela se v strahu stiska k svojemu zaročencu.

Nenadoma se prikaže pri oknu ženski obraz z razmršenimi lasmi in očmi, nabrekli in solz. Usta so vsa modra od mraza in komaj še govoril:

»Usmiljenje... moj otrok umira!«

Preplašeno se stiskajo trije otroci v kotu za ognjiščem k staremu očetu. Svoje igrače stiskajo v rokah in si ne upajo gledati ženske, ki hoče vstopiti v hišo. Ne razumejo, kaj hoče, in strah jih je. Podobna je čarovnicam, s katerimi jih včasih strašijo, kadar niso pridni.

Stari oče se je prvi pomiril. Med tem ko ženske ne morejo odtrgati svojega pogleda od boleznega obraza te žalostne matere, reče s trdim glasom:

»Ana je, dekla, ki smo jo predlanskim spodili...«

Zunaj pa nesrečnica še vedno prosi:

»Odprite, prosim vas!... Hočem vam povedati...«

V vetru vihrajo njeni premočeni lasje, in zobje ji šklepetajo... Še enkrat prosi:

»Usmiljenje, moja mala Mira bo umrla!«

Janezova žena je pogledala starega očeta! Kaj se bo zgodilo?«

Njegov pogled pa ni izražal sočutja. Polglasno je dejal:

»Njena Mira! Njen otrok in otrok malo-pridneža cigana, enega tistih klatežev, ki

pohajkujejo po cestah... Možak je izginil in sedaj Bog ve, kako ta ženska živi.«

Skozi okno se je pa znova čul obupni klic:

»Na pomoč! — moj otrok umira.«

Mlada mati je edina od vse družine razumela nesrečo te revice. Znova je obrnila svoj pogled na starega očeta, vprašajoč ta obraz, v katerega je vklesal brazde morskog veter in dolgo delovno življenje.

Ded odpre sv. pismo, ki mu leži na kolenih. Njegovo lice starega kmota, zvestega tradiciji časti in poštenosti, se skloni nad sv. besede, a ostane nepremično. Njegove ozke ustnice se ne ganejo. Toda s koščnim prstom podčrta stavek, ki ga k njemu sklonjene ženske čitajo. — In Gospod je dejal: Pravično je, da se krivci kaznujejo!

— Vsi so razumeli... Nihče si ne upa spomniti deda, da je bil Jezus dvignil Magdaleno, ki mu je bila padla k nogam.

Medtem ko je stari Bretonec zaprl knjigo in vrgel na ženske pogled, ki ni bil poznal miline odpuščanja, je njegov sin odprl vrata, da nažene žensko.

Nesrečnica se vliči po kolenih po blatu in bleščečih se mlakah.

»Proč, če ne, spustim psa nate!«

Žival renči, kaže zobe in je pripravljena popasti nesrečnico na prvi znak svojega gospodarja.

Vsa blatna se dvigne in se omahovaje odstrani. Hiti od bolesti in ni v stanu klicati.

Beži v viharno noč, stresa jo groza in vročina. Njena koža je še zelo daleč. Izgubi se na skalnem potu, pošastno se dvigajo pečine na vse strani in nikdar se ji niso bile zdele tako strašne.

nebu nad Francijo se skozi oba okna vidijo veliki okrogli oblaki, ki žarijo v zahajajočem solncu, ki jih obseva od spodaj. Zunaj je silno mrzlo. Glosinda se suše pred ognjiščem, popravljajoč ogorke in posnemajoč lonce, kjer kuha različno sočivje. Leon Baltus sedi pred ognjem na nizkem stolu; nagnil se je naprej in si roke greje na ognju. Kolena so mu sključena in obilno, zlekknjeno, čokato telo mu je videti večje, nego je v resnici. Ramena so mu široka, glava okrogla z obilnimi sivimi, gladko ostrizenimi lasmi. Obraz je obrt, poteze debele, oči rumene in obrni ravne. Mlajši brat, ki mu sedi tik ob levici, mu je nekoč rekel: »Leon, podoben si staremu Latincu in ne pravijo ti zaman: Rimljan.«

Jakob Baltus, šest let mlajši in opravljen na pol po meščansko, sedi na koncu črešnjeve klopi, ki jo je primaknil k ognjišču. Nogi sta mu navzkriž in hrbet zravnal. Ker je suhljat in visoko zrasel, ima vojaški izraz onih velikih Lorencev, ki služijo pri konjenici. Plavi lasje so mu na temenu že redki, ob straneh pa gosti in bujni. Še bolj plavi so mu brki. Gub ima več ko njegov starejši brat; oči so mu sinje in živahne. Močne ustnice so preveč povešene in ob njih padajoči galski brki komaj na pol zakrivajo to napako. Kakor brat Leon tudi Jakob Baltus ni bil v nemški armadi zoper Francijo. Rešil ga je njegov poklic: v letu 1914. je bil učitelj na ljudski šoli na Krizu.

Pogovor, ki ga je pred kako uro začel s svojim bratom, je že pojemal. Povedala sta si bržkone vse, kar jima je bilo na srečo. Zdaj se je ozrl na brata Leona, ki se ni ganil in ga je ista misel nadlegovala, zdaj na nepremično in molčečo hčerko tam v senci, kjer je visoka in vitka stala pokonci. S prsmi se je naslonila na zid in se s čelom dotikala šip visokega

okna. Dali so ji nalogo, ali bolje, sama si je dala nalogo, od katere ne odstopi. Čaka nekoga, ki se mora pojaviti v megli, ki že lega na dvorišče in na pobočje. Svetloba ne prihaja več od zunaj na njen obraz, samo plameni iz svetilke in od ognjišča ji mečejo zlate pramene na sinje lase, ki jih Orana po stari šegi nosi v kitah. Če bi kdo šel mimo in skozi okno videl v senci sloneč mladenko, bi se mu bržčas ne zdele lepa. Pa je preprosta in prijazna; videti je vrla, čista in globoko nežna. Zlasti vrla in zanesljiva. Dasi je še mlada, ima sebe v popolni oblasti. Oči so ji vse nove, vse jasne, vse sinje; rumeni praški se krečejo v njih in jih čudovito obvlada. Če z njo govoriš, se ti zapičijo v oči in sodijo: Če ji nisi všeč, išči jih, ne najdeš jih več! Sijajno pokriva svojo drhtečo rahločutnost. Govori malo. O tem pa, kar vzljubi, more govoriti prav dobro, celo duhovito, čakati brez konca in biti junaška. Pozorna in navdušena deva je utrjena, ljubezniva in resna.

V tem trenutku preži. Srce ji navdaja le ena misel, ki muči, dasi ne v enaki meri, oba brata. V dolgih presledkih izgovarjata besede, ki ponavljajo strah ali že izraženo upanje in ki jih govorita edino radi tega, da ostaneta v stiku kakor potniške ladje, ki sporočajo: »Nič novega na krovu.« Na polju je tema čimdalje gostejša in najnižji oblaki so komaj nekoliko še škrlatno obrobjeni.

»Praviš, Jakob, da ti je šla ob dveh od doma? Kam?«

»Tesar jo je videl, da gre semkaj.«

»Na Hornji je ni bilo. Gozdovi so prostrani: še pes se tam zgubi.«

»S kosi kruha v predpasniku sedaj vsak dan bega po polju.«

»Kolikšni pa so tisti kosi, ki jih tako razmetava?«

Apeninski tunel. V apeninskem predoru, ki bo vezal Florenco in Bologno po najkrajši poti, se vrše zadnja dela in bo v telu par tednov gotov. Predor je veličasten zgled moderne tehnike; dolg je 18.500 metrov, 8,20 metra širok in 7,10 metra visok. Skozenj moreta voziti istočasno po dva vlak. Na najvišji točki — nekako na sredi — se dviga tunel 312 metrov nad morjem. Vlakci bodo potrebovali poslej za vožnjo iz Florence v Bologno samo eno uro, dčim so rabili tri ure v mučni vožnji preko Apenina nad tri ure; proga se skrajša za dobrih 40 km. Sredi tunela je majhen kolodvor z dveh kratkima stranskima rovoma, s pomočjo katerih se bo urejalo izogibanje vlakov. — Pri zgradbi tunela, ki bo najprej v Italiji, je bilo treba premagati ogromne težave. Med drugim niso mogli začeti graditi od obeh strani gorovja, marveč so morali na sredi izkopati rov in nato iz središča prodirati v obeh smereh.

Kotiko monarhi je še na svetu. Na svetu je sedaj 70 držav; od teh je 42 republik in le še 28 monarhi. L. 1918. so je

Njene izhojene coklje neprestano zadevajo ob kamenje in vihar ji meče v obraz njene dolge, od plohe premočene lase.

Tako je utrjena, da ne more več dihati. Opoteče se ter se zgrudi na skalo. Za trenutek ima prijeten občutek, da ne živi več, da ne trpi več.

Toda tam gori v koži umira njena hčerka...

Ta misel jo pretrese kot groza... tam gori je njena hčerka morda že mrla!

Dvigne se in z zadnjo močjo odhiti naprej v plohi in viharju v črno noč.

V kmečki hiši pa sedi vsa družina okoli mize in se gosti. Janezova žena si dela očitke ob misli na nesrečnico, ki jo je bil pogljal njen mož proč od hiše... Saj bi bili lahko pomagali bolnemu otroku, ki ni odgovoren za grehe svoje matere... Saj je treba imeti usmiljenje z majhnimi bitji, ki trpijo.

Boji se tudi maščevanja, ker pa noče pokazati usmiljenja, kar bi morda dražilo starca, izreče samo svojo skrb:

»Morda nismo imeli prav... Zdi se mi, kakor da bi bila ta ženska nekakšna čarovnica.«

Janez jo pomiri s krepkimi besedami, brezdvomno je hotel tudi v sebi udušiti vest:

»To je bila samo pretveza za beračenje, saj sem še včeraj videl otroka prosjačiti.« Za trenutek obmolkne, medtem ko starica tlači v pipo tobak. Potem pa Janez ježno nadaljuje:

»Ta sodrga je krepka, kopriiva ne pozebe kar tkole«

Janez stopi na to k oknu in spusti zastor, da nepoklicani pogledi ne bi motili

njih gostije. Klopot žle in ropot nožev in vilic polagoma prežene neprijetni molk, ki je nastal, odkar je bila nesrečnica potrkala na okno. Zlati jabolčnik spravi družino spet v dobro voljo...

(Dalje.)

Ti si Peter, to je skala.

I.

Lani v decembru je praznoval sv. Oče Pij XI. svoj zlatomašniški jubilej. Pred 50 leti je sedanjí najvišji poglavar sv. katoliške Cerkve bral v Rimu svojo prvo sveto mašo. Ves katoliški svet se je z veliko slovesnostjo in z gorko ljubeznijo spominjal ob papeževi zlati maši svojega edinega duhovnega vladarja na zemlji. Sv. Oče je ob petdesetletnici svojega mašništva daroval zlato mašo v baziliki sv. Petra v Vatikanu. Ob tej priliki je odšla v Rim tudi skupina slovenskih romarjev, ki se je teh slovesnosti udeležila in je bila obenem sprejeta od svetega Očeta v posebni avdijenci.

* * *

V zgodnjih jutranjih urah smo se zbrali na ljubljanskem kolodvoru. Ljubljana je še dremala v gosti megli, ko nas je brzovlak potegnil skozi Tivoli in mokrotno barje tja proti Borovnici in dalje skozi Kras proti Trstu.

Romanja se je udeležil tudi ljubljanski knezoškof, vladika Jeglič, mariborski pomož-

Ljudska samopomoč v Mariboru sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ 53.000 Din na podporah. Zabeležite brezplačno pristopno izjavo.

ni škof dr. Tomažič, provincial slovenskih frančiskanov, p. dr. Reg. Čebulj ter nekaj drugih duhovnikov ljubljanske in mariborske škofije. Romanje je v imenu ljubljanske Prosvetne zveze vodil dr. Fabijan.

Na obmejni postaji v Rakeku so bile vse formalnosti brž opravljene. Na obzorju se je budil dan, ko smo prevozili državno mejo in obstali v Postojni. Tu je carinska revizija trajala dlje časa. Niso nam sicer Italijani delali sitnosti, toda v oči nam je padlo dejstvo, da je tamkaj vse drugače... Na Rakeku je za cel vlak zadostovalo troje, četvoro ljudi, v Postojni sem naštel raznih carinikov, barabinerjev, fašistov in drugih uniformiranih ljudi do 30.

Po slovenski zemlji smo speli dalje proti Trstu. Čez Kras je pihala vnetja lokomotiva, burja je žvižgala po zasneženih planjavah. Brdsko čuvstvo je spremljalo naša srca, z bojestvo v duši smo gledali to ubogo zemljo.

Ves čas vožnje so mi begale oči ven na kraške planjave. Znova in znova se mi je spovračila misel, ki je grizla in vrtala vse globlje: In vendar je to slovenska zemlja...

Pa sem gledal in ugotavljal ob progi: glej slovenske vasi v dolinah, na brdih, vsepovsod. Slovenski rod je rasel s to zemljo, slovenska pesem in beseda je zapisana v teh skalah, še burja in sneg ž njo, ki neizprosno in nenehoma pleše po zraku, žvižga in poje našo slovensko popevko... Toda čemu besede, čemu bolečine: morda bo prešla in zgine slovenska pesem, zamrla bo v srca in duše, — toda rod bo ostal, zemlja bo ostala. Gole skale in zasnežene poljane bodo venomer in do vekomaj klicale in pele, da je tukaj

2

zrušilo 27 prestolov, med temi trije cesarji: ruski, nemški in avstrijski; pet kraljevskih: bavarski, vrtimberški, saški, grški in črnogorski — ako ne računamo posebej še pruskega in ogrskega; en sultan: turški; ostalo so bili veliki vojvode, vojvode in knezi. Sedaj je še pet cesarstev: japonsko, indijsko, perzijsko, abesinsko in siamsko. Kraljestev je 15, in to večinoma v Evropi: Anglija (Jurij V.), Španija (Alfonz III.), Italija (Viktor Emanuel), Švedsko (Gustav V.), Norveško (Hakon VII.), Dansko (Kristian X.), Belgija (Albert I.), Jugoslavija (Aleksander I.), Bolgarija (Boris III.), in Nizozemsko (Viljemina); na Romunskem imajo regentstvo, v Egiptu vlada pod pokroviteljstvom Anglije Fuad I., v Afganistanu Aman Ulah in v Albaniji Ahmed; kralji imajo tudi v Annamu. Velika vojvodina je samo še ena: Luksemburška, ki jo vlada Charlotta; kneževini sta dve: Monaco (Albert) in Liechtensteinsko (Johann II.). V afriškem Maroku in arabekem Omanu vladata sultana,

»Tehtajo po en funt, tudi poldrugi funt.« Kmet je stisnil pesti, ki si jih je grel nad plamenom.

»In ti to trpiš, Jakob!«

»Kaj hočeš? Bolest jo je spremenila.«

»Jaz bi jo ozdravil!«

»... Ti tega nič ne veš, Leon: predolgo si že vdovec, da bi v resnici kaj takega učinil. Jaz ne verjamem.«

Tudi šolnik je bil grčev, a vendar mehkejši. Z boleznimi nasmehom se je ozrl na plamen, ki je plapolal na ognjišču. Čez dolgo časa je povzel:

»Z njo sem vsekdar lepo ravnal. Leon.«

Ob tej besedi je stara Glosinda krenila z glavo; prežeča mladenka se je zganila, ne da bi se obrnila. Oba sta utihnila. Na poslikanem stojalu je ura odbila sedem. Hornjski gospodar je iz žepa potegnil srebrno čebulo, podjedovano uro, in jo navil s ključem, ki je visel na jekleni verižici. V bližnjem hlevu je krava tako zamukala, da se je, čeprav je bila stena vmes, čulo v sobo in je krožnik zaropotal v skledniku.

»Davi sem tele prodal,« je rekel kmet.

Nekaj časa je bilo potem vse tiho, kar se oglasi četvero mladih, jasnih in srečnih zlogov:

»Martin je tuk!«

Prežeča mladenka je zapustila okno, tekla k vratom in jih odprla. V sobo je zavela ledena sapa in pometla slamnate bilke, ki so ležale po tleh, in prah, ki se je vrtel okoli svetiljke.

»Tudi mati so zraven!«

Sunkoma je bila zunaj. Učitelj je vstal prvi in stopil za njo do praga. Tudi Leon se je dvignil in bil nejevoljen, ker je radi napol zmešane svakinje potratil skoro dve uri in toliko besedi. Kakor roj čmrljev je vstopilo govorjenje več mešanih, a ne-

razumljivih glasov. Tri osebe namesto ene so se pojavile po stopnicah: Martin, trden fant in kakor domač, ki je pravkar odslužil vojaščino; prileten pastir, kosmat do oči in ognjen v ohlapno suknjo in čokat, krepak mladenič, mali blapee na kmetiji. Stopili so v senco na drugi strani mize, tako da so jih opazili, a se niso brigali zanje, ker so se vsi ozirali proti tisti, ki mora zdaj vstopiti. Jakob Baltus je izginil ob zidu. Hči in mati sta si podali roke in sta stopili v svetlobo. Bili sta enake rasti, ena jako sinja, druga skoro rjava in blede; velika senca ji je obkrožala oči.

»Martin jih je zopet našel,« je rekla hčerka. »Ni mu jih bilo treba klicati. Zagledali so ga na polju. Rekli so mu: »Če išče krušno Marijo, znaj, da je na poti!« Hitro je stopil dol in našel drago mamico na poti. Šli so domov, na Križ. Ker so hiteli, jim je jako vroče. Kaj ne, mamica, dobro ste vedeli, da ste kasni!«

Rekla je to, da bi opravičila mater, ki je prikimala z glavo v znamenje pritrdjevanja in je odvrnila:

»Do križišč po gozdovih sem morala iti dlje ko po navadi. Zdi se mi, da mi sin mora priti tod. Ko bi bil na Francoskem, bi bil že doma v sobici na postelji, ki je pripravljena. Rjuhe so lepo pogrnjene, zraven je pa šopek svežih rož, da bo laglje počival.«

Hčerka je zaprla vrata. Mati je sama stala blizu vhoda in je vse tako gladko pripovedovala, kakor bi se bila naučila na pamet, da si je drugim zdelo nespametno. Komaj se ji je zazdelo, če v sobi vakega pozna. Njen mož, h kateremu je hčerka stopila, je blizu zidu na desni molčal v zadregi.

Gospodar je pa z močnim glasom poskušil zbuditi iz sani zbegano mater. Slabo jo je poznal. Nikdar

v hrepenju živela in rastle slovenska kri, čvrsta ko kamen, — zato ne bo ugasnila. Ne bo, — ker ne more in ne sme...!

Se nekaj mi je padlo v oči. Vse večje postaje ob železnici imajo popolnoma na novo in čvrsto zgrajene zasilne vojaške postaje. S proge je speljan tir, z leseno ograjo je pregrajen ta prostor in tam je položeno dvoje, troje novih tirov, popolnoma praznih. Tudi rampa in dovoz nanjo in pet k tem vojaškim razkladiščem, vse je popolnoma na novo zgrajeno. Takšne zasilne vojaške postaje sem opazoval skozi cel Kras, vse do Sent Petra in dalje.

* * *

Toda glejte, — morje...

Brzovlak hiti ob obali, vse nižje se spušta proga, še parkrat za hip obstanemo, nato — Trst.

Stopili smo ven na ulico, po mestu, k morju. Dve uri časa imamo, dovolj za kratek sprehod.

Pred vojno je Trst nekaj pomenil, je bilo kaj življenja v nem. Zdaj počiva vse. Sredi dopoldneva smo hodili sem in tja, opazovali smo promet na ulicah, na trgu, ob obali, v pristanišču, v luki, — vsepovsod ista podoba: Trst hira, umira... Ni pravega življenja, ni prometa, ni kupčije, vse počiva in čaka boljših časov, ki jih ni in jih ne bo, — ker ni zaledja, ker ni Slovenije.

Na ulici v Trstu ne slišiš slovenske besede. Toda v lokalih, v trgovinah, — tam razumejo in prodajajo tudi, ako povprašaš slovensko. Ne vsi sicer, toda mnogi. Vsak pa se skoraj nezaupljivo ozre in preprača, kakšen je zrak, potem šele zna in razume — slovenski. V Italiji je namreč tudi zrak nevaren...

Spet smo se zbrali na kolodvoru in kmalu nas je vlak potegnil dalje. Hiteli smo spet nazaj ob obali, ob morju, vse višje na Kras in dalje v beneško ravnino. Sonce je tu prijetno grelo, v daljavi so se belili vrhovi planin, tam zadaj pa je ostala domovina...

Oh morje, morje... kako že poje pesem: bilo si in boš slovansko...

Napačni pojmi o Rakovniku.

V člankih, ki razpravljajo o novem kazenskem zakoniku, pride govor tudi na izprijeno mladino in na zavode, ki so za njeno vzgojo namenjeni; marsikateri pisatelj se pri tej priložnosti spomni na Salezijanski zavod na Rakovniku in ga vsteje med (maloštevilne) zavode, ki se pečajo z vzgojo pokvarjene mladine. To pa ni točno. Vodstvo salezijanskih zavodov za Jugoslavijo nam pošilja sledečo izjavo.

Na Rakovniku so sedaj obrtne, strokovne šole s pridnimi, nadobudnimi rokodelci, in je konvikt za gimnazije, zopet z zelo marljivimi in v vsakem pogledu se zelo dobro razvijajočimi dijaki. Dobro ime teh dečkov in tudi dobro ime njihovih roditeljev trpi, kadar se Rakovnik proglašja za zavod, ki bi bil neke vrste »poboljševalnica«. Zavod nima tega značaja in ga tudi v bodoče ne bo imel. Bil je ondi tudi »oddelek« za izprijeno mladino pod 14. letom starosti. V cirkar je izročala deco Vladna zaščita. Toda polagoma Vladna zaščita ni več zmogla plačevanja. Ustanovilo se je tudi Državno vzgajališče itd.,

vsled česar je Rakovnik ostal brez oddelka za pokvarjeno deco. Zakaj tega oddelka ne bo več imel? Ker je vzgoja take dece čisto svojevrstna in je za to treba posebnega zavoda. Ne kaže pa, da bi prvi in materni zavod Salezijanske družbe v Sloveniji imel ta znak.

Salezijanci se posvečajo radi tudi vzgoji pokvarjene mladine, a njihov velikanski razmah po svetu že govori, da njihov prvi in poglavitni namen ne more biti baš ta vzgoja. Tudi nekateri naši slovenski pisatelji so v tem oziru poklic salezijancev slabo tolmačili in celo v nekatere pedagoške učne knjige je zašla ta zmota. Bl. don Bosko je zasnoval veliko, vesoljno delo, ki naj bi dvignilo množice. Da bi ta smetel dosegel, se je opri na mladino, na proletarsko, na ogroženo, sicer še nepokvarjeno, a vsem nevarnostim izpostavljeno mladino srednjih, močno zaposlenih slojev. — To nalogo vrše Salezijanci za dečke, sestre Marije Pomočnice za deklice. Nikakor ne izključujejo iz svojega delokroga

Naznanilo!

Ljudska posojilnica v Novem mestu

je zvišala s 1. januarjem 1930 obrestno mero za hranilne vloge

brez odnoveči na 5 1/4 %

(pet in enčetrti). — Vezane vloge obrestuje po dogovoru, vendar najugodnejše.

je ni mogel razumeti, še tedaj ne, ko se je Jakob oženil. Brez nevolje je videl v njej le nekakšno pol-gospo, ki je več let preživevala v samostanski šoli. Njenemu vplivu je pripisoval, da je imel nekaj, pogrošani Nikolaj Baltus, tako malo veselja za kmetijo.

»No, uboga Marija, si li našla njegov sled?« Vzdrhtela je in odgovarjala kakor priča pred sodnikom, trudeč se, da bi verno izpovedala le to, kar je bistveno.

»Ne, ampak moj up je nepremagljiv. Meni so pota dolga, dolga so pota njemu. Meje pa še ni prestopil.«

»Meniš, da je še vedno na Nemškem?«

»Da, Leon, morebiti; ali pa kje drugod.«

»Uboga sirota, kmalu bo že šest let, kar ga ni nihče videl!«

»Prav danes je šest let in zato sem šla dlje ko po navadi.«

»Saj ne moreš več. Pogledaj, kakšna si! In te votle oči! In ta obleka, ki je bolj oblatena ko moje delavne hlače! Misliš, da je pametno, če taka ženska, ki še ni pregrda na oči, bega cele popoldneve po sarskih gozdovih?«

»Matere, ki iščejo svojega sina, se nič ne boje, Leon.«

»Zdaj pa le pojdi na Križi! Rekel bi ti, da bi večerjala z nami...«

»Oh ne, hvala!«

»Vem, da ne maraš več za tovarišijo... Izpij kapljico kave; okrepi te bo do šole... Noč je postala vsa črna: Martin, prižgi svetiljko in jih spremilaj do pota!«

Iz skupine treh oseb, ki so bile navzočne, ko je gospodarjeva svakinja vstopila, se je mahoma ločil Martin, šel preko kuhinje in odprl vrata, ki so na-

sproti ognjišču in vodijo v druge sobe velike kmetije. Čez nekaj trenutkov se je vrnil, držeč v levi sveltijko starinske vrste. Zgrajena je bila v obliki stolpa in obdana s kovinasto mrežo. Pokrivala jo je večnadstropna, od dima sajasta streha. Narejena je bila predvsem tako, da se ne bi ubila, a je vendar dajala nekoliko svetlobe. Gredoč mimo Orane je Martin svetiljko nekoliko privzdignil kakor v pozdrav. Orana se je nasmehnila. Poslovili so se hitro. Leon Baltus je spremljal brata in svakinjo na tri korake preko praga. Trenutek jih je gledal, kako so šli in zavili proti poti iz Karlinga v Sarlui. Žena, ki jo je bila dolga hoja po gozdu utrudila, je šepala tik svojega moža. Naprej je pa korakal Martin, vihtel svetiljko in svetil na pot, koder je bil kamen ali ovinek. Orana je stopala blizu njega.

Teh četverih nočnih potnikov ni bilo čuti ne hoditi niti govoriti, kajti govorili so si polihoma in po travi in na vlažni zemlji niso odmevali koraki. Nad njimi so svetile zvezde, zastrte z meglo. Bila je pomladanska noč, ki namaka napol odprto brstje in prve lističe lahneje in počasneje kot dež.

Na koncu sleze so stopili na cesto iz Karlinga. To gorsko pot obdajajo na desni skupine warndtskega gozda, na levi gre pa dva kilometra za Hornjo mimo tiste vasi, kjer je stanoval Baltus, mimo Križa, čigar hiše so kakor strešice ždele na pobočjih planote. Martin je tako rekoč še svetil po cesti. Toda svetiljka, ki mu je visela na levi in ki je bila s šipo obrnjena nazaj, je nekoliko svetila samo Baltusu in Mariji, ki sta sledila. Sam pa je ostal v senci, umerjeno stopajoč poleg Orane in zibajoč se kakor orač.

v Tunisu beg. Ogrska zavzema posebno stališče, kjer imajo kraljevega namestnika, dokler jim mirovne pogodbe branijo proglasiti lastnega kralja. V Ameriki, Avstraliji in južnomorskem otočju so same republike.

Gospoj Hudelstovi je bilo prevroče, da bi večerjali v sobi, zato je kuharici naročila, naj pripravi zunaj na dvorišču pod drevjem. Kuharica pa tega ni bila nič kaj vesela, ker je imela že hlače dosti dela, sedaj pa še tako daleč nesiiti jedilo. Ko je gospa opazila njeno nevoljo, jo je vprašala, če ji je to nerodno, narkar je ta mirnodušno odgovorila: »Nekoliko že, pa bo že. Spominjala se bom pri tem na dom, ko sem prsištem nosila jesli venkaj.«

Stricnostno zvonjenje v višavah. Na Bavarskem je ustrelil neki posestnik jaстреba, ki je imel zvonček okrog vratu. Iz vrezane letnice se je dognalo, da je jastreba letal že štirideset let s tem zvoncem okoli. Slučaj je imel tudi splošne posledice. V tistem kraju namreč verujejo, da kdor sliši zvonjenje v zraku, postane v kratkem času nesrečen. Srečen lovec je sedaj srečal nesrečo z zraka.

Naročajte „Domoljuba“!

skrb za izprijene otroke, in tudi slovenski Salezijanci se ne boje te sicer težke in malo hvaležne naloge. Slov. Salezijancem manjka je to, kar ne odvisi od njihove volje: ko pridejo sredstva, ko pride pomoč, bodo takoj pripravljeni posvetiti se tudi vzgoji pokvarjenih mladine in z don Boskovo zaupljivo in veselo ljubezenijo gojiti tudi v tem oziru dobre žetve domovini in cerkvi.

Franca: »Kdaj pa si razdrila zaroko s Cenetom?«

Katra: »Kakor hitro sem videla, da mi nobena izmed tovarišic ni več nevoščljiva.«

Ona: »Danes se bom pa okorajžila in sama skuhala kosilo. Kaj bi rad imel, možek moj?«

On: »Sardine in sir.«

Gozdar: »Hej, vi tam, kako pa se drznete streljati zajce, ko pa imate še lansko izkaznico in lovsko karto.«

Jože: »Saj streljam le na one zajce, katere sem lani jabil!«

Prva: »Mar dobite letos nov avto?«

Druga: »Da. To se pravi, kakor hitro plačamo onega, ki smo ga imeli pred tem, ki ga imamo sedaj.«

Posredovalec za prodajo hiše je isto hvalil na vse pretege. »Samo eno napako ima in sicer to, da je od vseh strani obdana od drugih stavb, zato je pa zelo poceni. Na severni strani stoji plinarna, na južni tovarna gumija, na vzhodu je velika usnjarna in na zahodni strani je pa tovarna za klej. Ima pa to prednost, da tako lahko vsak hip in brez nadaljnjega ugotovitve, od katere strani vleče veter.«

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi

Veselo in srečno novo leto

ter se še nadalje toplo priporoča firma

I. STRAUS

železnina in specerija
SKOFJA LOKA št. 30

Ajdova moka Din 4.—

Polenta, zdrob 3.—

Koruzna činkva moka . . . 2-75

Pšenična enotna moka . . . 3-20

Razpošiljam vsako mnilico od 25 kg naprej.

Pavel Sedel, umetni mlin

Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Tone: »Ampak, France je pa zelo poslušen mož.«

Pavel: »Saj mora biti, ko pa ima doma radio in hudo ženo.«

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švl. „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrti in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Posk v vazeju brezplačno.

»Vse na garancija.«

Uživanje

toda s prevajarkom!

Ako hočete, da Vam bude telesna nega užitek in ako izirate a prevajarkom, tedaj bodete vzel FELLER-jeva ELSA-mila zdravila in leote, katerih delovanje tiči v njihovih zdravilnih sestavinah:

»Elsa-milo iz čistih zelišč, posebno fino za najnežnejšo kožo.

»Elsa-milo iz čistih kreme, blagih, avilantih, po divnega vonja.

»Elsa-milo iz rumenjaka, najboljšo za otroke, poplavin in evirado.

»Elsa-milo gliserinsko, nenadomestljivo za razpokane roke.

»Elsa-borskevo milo, izvrstnega delovanja proti solnčnim neugodjem.

»Elsa-katanovo milo, za rast las, za neškodljivo razkuševanje.

»Elsa-milo za brizge, napravi britje zabavno.

Po pošti 15 ko Elsa-mila na izbiro stane 62 in franko, če se d nar vpošlje naprej; po povzetju 62 Din

»Elsa-milo na pošti proti solnčnim neugodjem in nečistostim kože a racionalno ne »k že.

»Elsa-pomada za rast las, kropi lasišče, pomlađuje lasa.

Po pošti 2 lončka eno ali do 1 lončka vsake Elsa-p made stane 40 Din franko če se d nar vpošlje naprej; po povzetju 84 Din

»Elsadent pasta, ki ustvarja biserne zoba, 1 tuba 8 Din 80.

Dan za dnevno negujete telo s Elsa-preparati!

To pomaga!

Dobiva se povsodi! Kjer ne, izvolite naročiti na ravnanje pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar.

Stubica Donia. Elsatrg št. 10

Peter: Ali imaš kaj upanja, da te bo Franca vzela?«

Pavel: »Mislim da. Saj sem zdaj jaz ostal še edini, ki hvali njeno petje.«

FANTA, poštenega, 14 do 16 let starega, vzajem takoj za kmetijska dela. - Ivan Dimnik, Moste, Zaloška cesta šte. 59 pri Ljubljani.

Prodaja ce posnemalnikov iščemo

proti dobri plači. — Javiti se TEHNA družbi - LJUBLJANA, Mestni trg 25/I

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

V župnišče se sprejme priden in trezen hlapec vajen dela na polju in pri živini. — Naslov v upravi, pod št. 14774.

Mlinar za mali valjčni mlin, večji tudi zmesne meljave, se išče. Nastopi lahko takoj. Samo resne ponudbe z zahtevom plače pod »Pošten št. 16« na upravo Domoljuba.

Puhasto perje kg po 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po Din 130— in čist beli puh kg Din 300—, L. Brozović, kemična čistilna perja, Zagreb, Hica 82.

Lepo posestvo

v Dolgi vasi, oddaljeno pol ure od mesta Kočevje, na prometnem kraju in lepi legi, to je hiša, gospodarsko poslopje, pred hišo vodnjak, njive, travniki, pašnik in gozd s površino 23 ha in 61 ar ali 41 jehov se prodaja. — Pojasnila daje Franjo Sbrizaj v Kočevju 153.

Pekovskega vajenca

z vsjo oskrbo sprejme Alojzij Noč, pekarija, Javornik, Gorenjsko.

Sprejem učenka

v trgovino z mešanim blagom. Frančiška Betton, trgovina, Predalje, p. Kranj.

Pri štavlji, ki bi imela obrt, išče mesta kot pomočnica izučena življa. Naslov v upravi »Domoljuba št. 119«.

Izgubili se mi je okoli 15. novembra istrijski resast brak, bel, ušesa rumenkasta, na križu ima rumeno liso in sliši na ime Hektor. Kdor mi ga pripelje dobi Din 300 nagrade. — Josip Boršček, Litija.

Posestvo (njive, travniki, gozd, sadni vrt) z vsem gospodarskim poslopjem v najboljšem stanju se radi stalnega bivanja gospodarja v Ameriki ugodno prodaja v Dol. Straži 8, pri Novem mestu. Več se izve pri Janezu Šenica, pos. Dol. Straža, pri Novem mestu.

Zadružna Gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzojavni naslov: Gospobanka

(Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000,000—

vloge nad 400 milijonov dinarjev

Podružnice:

Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik, Sled, Celje, Diakovo, Kočevje, Kranj.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Držarne razredne loterije

Prodaja obveznic 7%, drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod ugodnimi pogoji.

